

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 24ης Νοεμβρίου 2020 *

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Κοινοτικός κώδικας θεωρήσεων – Κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 – Άρθρο 32, παράγραφοι 1 έως 3 – Απόφαση περί απορρίψεως αίτησης θεώρησης – Παράρτημα VI – Τυποποιημένο έντυπο – Αιτιολογία – Απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός ή περισσότερων κρατών μελών – Άρθρο 22 – Διαδικασία προηγούμενης διαβούλευσης με τις κεντρικές αρχές άλλων κρατών μελών – Αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης – Προσφυγή κατά αποφάσεως περί απορρίψεως αίτησης θεώρησης – Έκταση του δικαστικού ελέγχου – Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-225/19 και C-226/19,

με αντικείμενο δύο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, υποβληθείσες από το *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem* (πρωτοδικείο Χάγης, μεταβατική έδρα Haarlem, Κάτω Χώρες) με αποφάσεις της 5ης Μαρτίου 2019, οι οποίες περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 14 Μαρτίου 2019, στο πλαίσιο των δικών

R.N.N.S. (C-225/19),

K.A. (C-226/19)

κατά

Minister van Buitenlandse Zaken,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Αντιπρόεδρο, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, L. Bay Larsen, N. Piçarra και A. Kumin, προέδρους τμήματος, T. von Danwitz, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, K. Λυκούργο, P. G. Xuereb και I. Jarukaitis, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Pikamäe

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο R.N.N.S., εκπροσωπούμενος από την E. Schoneveld και τον M. I. Vennik, *advocaten*,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M.K. Bulterman, M.H.S. Gijzen και C.S. Schillemans,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlášil καθώς και από τις A. Brabcová και A. Pagáčová,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους R. Kanitz και J. Möller,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον P. Pucciariello, avvocato dello Stato,
- η Λιθουανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον K. Dieninis και την K. Juodelytė,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. Wils και την C. Cattabriga,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2020,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 32, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (ΕΕ 2009, L 243, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 610/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 (ΕΕ 2013, L 182, σ. 1) (στο εξής: κώδικας θεωρήσεων), υπό το πρίσμα των άρθρων 41 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο δύο ενδίκων διαφορών μεταξύ, αφενός, του R.N.N.S. (υπόθεση C-225/19) και της Κ.Α. (υπόθεση C-226/19) και, αφετέρου, του Minister van Buitenlandse Zaken (Υπουργού Εξωτερικών, Κάτω Χώρες, στο εξής: Υπουργός), με αντικείμενο την απόρριψη, εκ μέρους του Υπουργού, των αιτήσεων τους για χορήγηση θεωρήσης.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 29 του κώδικα θεωρήσεων έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τη[ν Ευρωπαϊκή Σ]ύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την [προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου] και των θεμελιωδών ελευθεριών[η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950] και από τον [Χάρτη].»
- 4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις έκδοσης θεωρήσεων για διέλευση από ή με πρόθεση παραμονής στην επικράτεια των κρατών μελών, που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οιασδήποτε περιόδου 180 ημερών.»

- 5 Το άρθρο 21, παράγραφος 3, του εν λόγω κώδικα ορίζει τα εξής:

«Το προξενείο, ενώ εξετάζει εάν ο αιτών πληροί τους όρους εισόδου, επαληθεύει:

[...]

δ) ότι ο αιτών δεν θεωρείται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία όπως ορίζεται στο σημείο 19 του άρθρου 2 του [του κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2006, L. 105, σ. 1)], ή τις διεθνείς σχέσεις οιαδήποτε εκ των κρατών μελών, ιδίως δε ότι δεν είναι καταχωρισμένος στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών με σκοπό την απαγόρευση εισόδου για τους ίδιους λόγους·

[...]».

- 6 Το άρθρο 22 του ίδιου κώδικα, το οποίο επιγράφεται «Προηγούμενη διαβούλευση με τις κεντρικές αρχές άλλων κρατών μελών», προβλέπει τα εξής:

«1. Ένα κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τις κεντρικές αρχές άλλων κρατών μελών να διαβουλευθούν με τις κεντρικές αρχές κατά την εξέταση αιτήσεων που έχουν υποβάλει υπήκοοι συγκεκριμένων τρίτων χωρών ή συγκεκριμένες κατηγορίες των εν λόγω υπηκόων. Δεν διενεργούνται διαβουλεύσεις στην περίπτωση αιτήσεων για θεωρήσεις διέλευσης από αερολιμένα.

2. Οι κεντρικές αρχές από τις οποίες ζητείται διαβούλευση απαντούν εντός επτά ημερολογιακών ημερών από την αίτηση διαβούλευσης. Η απουσία απάντησης εντός της εν λόγω προθεσμίας σημαίνει ότι οι αρχές αυτές δεν έχουν αντίρρηση για τη χορήγηση της θεώρησης.

[...]»

- 7 Το άρθρο 25 του κώδικα θεωρήσεων έχει ως εξής:

«1. Θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος χορηγείται κατ' εξαίρεση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν το κράτος μέλος θεωρεί ότι επιβάλλεται για ανθρωπιστικούς λόγους, για λόγους εθνικού συμφέροντος ή για λόγους διεθνών υποχρεώσεων,

i) να παρεκκλίνει από την αρχή ότι πρέπει να πληρούνται οι όροι εισόδου που θεσπίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α), γ), δ) και ε) του κώδικα συνόρων Σένγκεν·

ii) να χορηγήσει θεώρηση παρά την αντίρρηση του κράτους μέλους με το οποίο διενεργήθηκε διαβούλευση σύμφωνα με το άρθρο 22 για τη χορήγηση ενιαίας θεώρησης· ή

iii) να χορηγήσει θεώρηση για λόγους επείγουσας ανάγκης, μολονότι δεν διενεργήθηκε προηγούμενη διαβούλευση σύμφωνα με το άρθρο 22,

ή

β) όταν για λόγους οι οποίοι θεωρούνται αιτιολογημένοι από το προξενείο χορηγείται νέα θεώρηση για παραμονή κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου 180 ημερών σε αιτούντα ο οποίος, διαρκούσης της περιόδου των 180 ημερών, χρησιμοποίησε ήδη ομοιόμορφη θεώρηση ή θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος που επιτρέπει παραμονή 90 ημερών.

2. Η θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος ισχύει για το έδαφος του κράτους μέλους που τη χορηγεί. Μπορεί να ισχύει κατ' εξαίρεση για το έδαφος περισσοτέρων του ενός κρατών μελών, αρκεί να συναινέσει καθένα από αυτά τα κράτη μέλη.

[...]»

- 8 Το άρθρο 32 του κώδικα αυτού, το οποίο επιγράφεται «Απόρριψη θεώρησης», ορίζει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 25 παράγραφος 1, η αίτηση θεώρησης απορρίπτεται:

α) εάν ο αιτών:

[...]

- vi) θεωρείται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 19 του κώδικα συνόρων Σένγκεν ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών, ιδίως δε είναι καταχωρισμένος στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών με σκοπό την απαγόρευση εισόδου για τους ίδιους λόγους· [...]

[...]

2. Η απόφαση περί απορρίψεως και οι λόγοι στους οποίους βασίζεται κοινοποιούνται στον αιτούντα με το τυποποιημένο υπόδειγμα που προβλέπεται στο παράρτημα VI.

3. Οι αιτούντες των οποίων η θεώρηση απορρίφθηκε έχουν δικαίωμα προσφυγής. Η προσφυγή ασκείται κατά του κράτους μέλους που έχει λάβει την τελική απόφαση επί της αιτήσεως και σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους αιτούντες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν σε περίπτωση προσφυγής, όπως διευκρινίζεται στο παράρτημα VI.

[...]

5. Οι πληροφορίες σχετικά με τις απορριφθείσες αιτήσεις θεώρησης εισάγονται στο [Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS)] δυνάμει του άρθρου 12 του [κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (Κανονισμός VIS) (ΕΕ 2008, L 218, σ. 60)].»

- 9 Το παράρτημα VI του κώδικα θεωρήσεων αποτελείται από το «Τυποποιημένο έντυπο για την κοινοποίηση και αιτιολόγηση της απόρριψης, ακύρωσης ή ανάκλησης θεώρησης» (στο εξής: τυποποιημένο έντυπο). Το τυποποιημένο έντυπο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κάτω από τη φράση «Η απόφαση αυτή βασίζεται στον (στους) ακόλουθο(-ους) λόγο(-ους)», έντεκα τετραγωνίδια προς συμπλήρωση από την αρμόδια αρχή, δίπλα στο καθένα εκ των οποίων αναγράφονται ένας ή περισσότεροι προκαθορισμένοι λόγοι απόρριψης, ακύρωσης ή ανάκλησης θεώρησης. Στο έκτο από τα τετραγωνίδια αυτά αντιστοιχούν οι ακόλουθοι λόγοι απόρριψης:

«[Ε]να ή περισσότερα κράτη μέλη σάς θεωρούν απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 σημείο 19 του [κανονισμού 562/2006] ή τις διεθνείς σχέσεις ενός ή περισσότερων κρατών μελών.»

- 10 Το τυποποιημένο έντυπο περιλαμβάνει επίσης ένα κενό πεδίο με τίτλο «Παρατηρήσεις», το οποίο μπορεί να συμπληρωθεί από την αρμόδια αρχή.
- 11 Όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2016, L 77, σ. 1), ο κανονισμός αυτός κωδικοποίησε τον κανονισμό 562/2006. Το άρθρο 2, σημείο 19, του κανονισμού

562/2006, για το οποίο έγινε λόγος στις σκέψεις 5, 8 και 9 της παρούσας αποφάσεως, αντιστοιχεί στο νυν άρθρο 2, σημείο 21, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ως έχει μετά την προαναφερθείσα κωδικοποίηση.

Οι διαφορές των κύριων δικών, τα προδικαστικά ερωτήματα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 12 Στην υπόθεση C-225/19, ο R.N.N.S. είναι Αιγύπτιος υπήκοος που κατοικεί στην Αίγυπτο. Στις 28 Αυγούστου 2017 συνήψε γάμο με Ολλανδή υπήκοο.
- 13 Στις 7 Ιουνίου 2017 ο R.N.N.S. είχε υποβάλει ενώπιον του Υπουργού αίτηση θεώρησης προκειμένου να επισκεφθεί τους γονείς της μέλλουσας συζύγου του, οι οποίοι κατοικούν στις Κάτω Χώρες.
- 14 Με απόφαση της 19ης Ιουνίου 2017, ο Υπουργός απέρριψε την αίτηση αυτή για τον λόγο ότι ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είχαν θεωρήσει ότι ο αιτών συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 21, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ή για τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της διαδικασίας προηγούμενης διαβούλευσης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 22 του κώδικα θεωρήσεων, η Ουγγαρία διατύπωσε αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης στον R.N.N.S.
- 15 Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στον R.N.N.S. μέσω του τυποποιημένου εντύπου. Μολονότι το έκτο τετραγωνίδιο ήταν σημειωμένο, στο έντυπο δεν αναγραφόταν ούτε ποιο κράτος μέλος είχε διατυπώσει την αντίρρηση ως προς τη χορήγηση της θεώρησης ούτε η αιτιολογία στην οποία στηριζόταν η αντίρρηση.
- 16 Στις 30 Ιουνίου 2017 ο R.N.N.S. άσκησε διοικητική προσφυγή κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του Υπουργού, ο οποίος την απέρριψε με απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2017.
- 17 Στις 22 Νοεμβρίου 2017 ο R.N.N.S. άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ήτοι του Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem (πρωτοδικείου Χάγης, μεταβατική έδρα Haarlem, Κάτω Χώρες), προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, έλλειψη αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, δεδομένου ότι δεν του παρασχέθηκε η δυνατότητα να αμφισβητήσει επί της ουσίας την ορθότητα της από 19 Ιουνίου 2017 απόφασης του Υπουργού. Ο Υπουργός υποστηρίζει ότι, κατά το ολλανδικό δίκαιο, όταν κράτος μέλος διατυπώνει αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης, η αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η αντίρρηση δεν υπόκειται σε έλεγχο επί της ουσίας και ο αιτών οφείλει να προσφύγει, προς τον σκοπό αυτό, ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους που διατύπωσε την αντίρρηση.
- 18 Στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ο Υπουργός γνωστοποίησε στον R.N.N.S. ποιο κράτος μέλος είχε διατυπώσει αντίρρηση ως προς τη χορήγηση της θεώρησης την οποία αυτός είχε ζητήσει. Στη διάρκεια του 2018, ο R.N.N.S. επικοινωνήσε με τους διπλωματικούς εκπροσώπους της Ουγγαρίας σε διάφορες χώρες προκειμένου να λάβει διευκρινίσεις ως προς την αιτιολογία στην οποία στηριζόταν η αντίρρηση που είχε διατυπωθεί από το συγκεκριμένο κράτος μέλος. Ουδεμία όμως διευκρίνιση έλαβε με τον τρόπο αυτό και, επιπλέον, εξακολουθούσε να μην γνωρίζει ποια αρχή διατύπωσε την αντίρρηση στην Ουγγαρία.
- 19 Στην υπόθεση C-226/19, η Κ.Α. είναι υπήκοος Συρίας που κατοικεί στη Σαουδική Αραβία.
- 20 Στις 2 Ιανουαρίου 2018 η Κ.Α. υπέβαλε ενώπιον του Υπουργού αίτηση θεώρησης προκειμένου να επισκεφθεί τα τέκνα της που κατοικούν στις Κάτω Χώρες.

- 21 Με απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2018, ο Υπουργός απέρριψε την αίτηση αυτή για τον λόγο ότι ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είχαν θεωρήσει ότι η αιτούσα συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 21, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ή για τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της διαδικασίας προηγούμενης διαβούλευσης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 22 του κώδικα θεωρήσεων, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας διατύπωσε αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης στην Κ.Α.
- 22 Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην Κ.Α. μέσω του τυποποιημένου εντύπου. Μολονότι το έκτο τετραγωνίδιο ήταν σημειωμένο, στο έντυπο δεν αναγραφόταν ούτε ποιο κράτος μέλος είχε διατυπώσει την αντίρρηση ως προς τη χορήγηση της θεώρησης ούτε η αιτιολογία στην οποία στηριζόταν η αντίρρηση.
- 23 Στις 23 Ιανουαρίου 2018 η Κ.Α. άσκησε διοικητική προσφυγή κατά της ως άνω αποφάσεως ενώπιον του Υπουργού. Υποθέτοντας ότι πιθανώς η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας είχε διατυπώσει αντίρρηση ως προς τη χορήγηση της θεώρησης, η Κ.Α. ζήτησε, με τη διοικητική προσφυγή της, από τον Υπουργό να απευθυνθεί στις γερμανικές αρχές προκειμένου να γνωστοποιήσουν τον λόγο για τον οποίο είχαν θεωρήσει ότι η αιτούσα συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία. Με απόφαση της 14ης Μαΐου 2018, ο Υπουργός απέρριψε τη διοικητική προσφυγή.
- 24 Στις 28 Μαΐου 2018 η Κ.Α. άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, έλλειψη αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, δεδομένου ότι δεν της παρασχέθηκε η δυνατότητα να αμφισβητήσει επί της ουσίας την ορθότητα της από 15 Ιανουαρίου 2018 απόφασης του Υπουργού. Υποστηρίζει, πιο συγκεκριμένα, ότι ο λόγος απόρριψης της αίτησης θεώρησης ο οποίος μνημονεύεται στην απόφαση αυτή είναι διατυπωμένος πολύ αόριστα και ότι ο Υπουργός όφειλε να ζητήσει από τις γερμανικές αρχές να του γνωστοποιήσουν την αιτιολογία στην οποία στηριζόταν η ένστασή τους ως προς τη χορήγηση της θεώρησης. Ο Υπουργός αντιτείνει ότι ο κώδικας θεωρήσεων δεν τον υποχρεώνει ούτε να ζητήσει από τις γερμανικές αρχές να του κοινοποιήσουν την αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η ένστασή τους ως προς τη χορήγηση θεώρησης στην Κ.Α. ούτε να της διαβιβάσει την αιτιολογία αυτή.
- 25 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι ούτε ο R.N.N.S. ούτε η Κ.Α. είναι καταχωρισμένοι στο σύστημα VIS με σκοπό την απόρριψη τυχόν αιτήσεών τους για τη χορήγηση θεώρησης, όπερ σημαίνει ότι δεν δύνανται να ασκήσουν προσφυγή ή να υποβάλουν καταγγελία δυνάμει του κανονισμού VIS προκειμένου να ζητήσουν τη διόρθωση ή τη διαγραφή ανακριβών στοιχείων που θα μπορούσαν να έχουν επηρεάσει την εξέταση των αιτήσεων θεώρησης τις οποίες υπέβαλαν.
- 26 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ακόμη, αφενός, ότι ούτε ο R.N.N.S. ούτε η Κ.Α. έχουν λάβει γνώση οποιασδήποτε εις βάρος τους αποφάσεως η οποία να άπτεται ζητημάτων δημόσιας τάξης, εσωτερικής ασφάλειας, δημόσιας υγείας ή διεθνών σχέσεων και να έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που διατύπωσαν αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης σε αυτούς. Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, ακόμη και αν τέτοιες αποφάσεις είχαν όντως εκδοθεί, δεν υφίστανται, στις υποθέσεις των κύριων δικών, στοιχεία βάσει των οποίων να μπορεί να ελεγχθεί αν ο R.N.N.S. και η Κ.Α. είχαν στη διάθεσή τους, στα οικεία κράτη μέλη, μέσα αποτελεσματικής έννομης προστασίας κατά των αποφάσεων αυτών.
- 27 Επιπλέον, κατά το αιτούν δικαστήριο, ο Υπουργός δεν παρέσχε με τις από 19 Ιουνίου 2017 και 15 Ιανουαρίου 2018 αποφάσεις του καμία πληροφορία στον R.N.N.S. και στην Κ.Α. όσον αφορά τη δυνατότητα να ασκήσουν προσφυγή κατά των σχετικών αποφάσεων στα κράτη μέλη που διατύπωσαν αντιρρήσεις ως προς τη χορήγηση των αντίστοιχων θεωρήσεων.

- 28 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, κατ' ουσίαν, αν ο λόγος απόρριψης στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νι, του κώδικα θεωρήσεων υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 32, παράγραφος 3, του ίδιου κώδικα προσφυγής κατά τελικής απορριπτικής απόφασης επί αίτησης θεώρησης και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, με ποιον τρόπο πρέπει να ασκείται ο έλεγχος αυτός ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 47 του Χάρτη.
- 29 Εξάλλου, για την περίπτωση που ο R.N.N.S. και η Κ.Α. οφείλουν να ασκήσουν προσφυγή στα κράτη μέλη που διατύπωσαν αντιρρήσεις ως προς τη χορήγηση των θεωρήσεων προκειμένου να αμφισβητήσουν τη βασιμότητα του λόγου απόρριψης στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νι, του κώδικα θεωρήσεων, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, στο πλαίσιο της προσφυγής που προβλέπεται από το άρθρο 32, παράγραφος 3, του κώδικα αυτού, η διαδικασία πρέπει να ανασταλεί εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής την οποία οι αιτούντες θα ασκήσουν τυχόν σε εκείνα τα κράτη μέλη.
- 30 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem (πρωτοδικείο Χάγης, μεταβατική έδρα Haarlem) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία έχουν πανομοιότυπη διατύπωση σε αμφότερες τις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις:
- «1) Συνιστά αποτελεσματική προσφυγή κατά το άρθρο 47 του [Χάρτη] η προσφυγή, κατά την έννοια του άρθρου 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων, κατά τελικής απόφασης περί απορρίψεως αίτησης θεώρησης για τον λόγο που αναφέρεται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', περίπτωση νι, του κώδικα θεωρήσεων, υπό τις ακόλουθες περιστάσεις:
- στην αιτιολογία της απόφασης, το κράτος μέλος εξέθεσε απλώς ότι “Ένα ή περισσότερα κράτη μέλη σάς θεωρούν απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2, σημείο 19, νυν σημείο 21, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ή τις διεθνείς σχέσεις ενός ή περισσότερων κρατών μελών”,
 - τόσο στην απόφαση όσο και στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής, το κράτος μέλος δεν διευκρινίζει ποιος συγκεκριμένος λόγος ή ποιοι συγκεκριμένοι λόγοι, εκ των τεσσάρων περιλαμβανόμενων στο άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νι, του κώδικα θεωρήσεων, συντρέχουν στη συγκεκριμένη περίπτωση,
 - στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής, το κράτος μέλος δεν παρέχει περαιτέρω ουσιώδεις πληροφορίες ή αιτιολογία όσον αφορά τον ή τους λόγους στους οποίους βασίζονται οι αντιρρήσεις του άλλου κράτους μέλους (ή των άλλων κρατών μελών);
- 2) Διασφαλίζεται, υπό τις περιστάσεις που περιγράφηκαν στο πρώτο ερώτημα, το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως κατά την έννοια του άρθρου 41 του Χάρτη, ειδικότερα υπό το πρίσμα της υποχρέωσης της διοικήσεως να αιτιολογεί τις αποφάσεις της;
- 3) α) Διαφέρει η απάντηση στα δύο πρώτα ερωτήματα στην περίπτωση που, αφενός, το κράτος μέλος, στην τελική απόφαση επί της αίτησης θεώρησης, επισημαίνει τη δυνατότητα ασκήσεως μέσου έννομης προστασίας –που πράγματι υφίσταται και περιγράφεται με επαρκή ακρίβεια– στο άλλο κράτος μέλος κατά της ονομαστικά αναφερόμενης αρμόδιας δημόσιας αρχής του τελευταίου αυτού κράτους μέλους (ή κρατών μελών) η οποία προέβαλε τις αντιρρήσεις του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νι, του κώδικα θεωρήσεων και, αφετέρου, ο λόγος απορρίψεως μπορεί να εξεταστεί στο πλαίσιο του εν λόγω μέσου έννομης προστασίας;
- β) Απαιτείται, προκειμένου να δοθεί καταφατική απάντηση στο πρώτο ερώτημα σε συνδυασμό με το σκέλος α' του τρίτου ερωτήματος, να ανασταλεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής, η έκδοση απόφασης στο κράτος μέλος που έχει λάβει την τελική απόφαση και κατά του οποίου

ασκείται η προσφυγή, έως ότου ο αιτών είναι σε θέση να ασκήσει το μέσο έννομης προστασίας στο άλλο κράτος μέλος (ή στα άλλα κράτη μέλη) και, στην περίπτωση ασκήσεώς του από τον αιτούντα, να εκδοθεί η (τελική) απόφαση επί του εν λόγω μέσου έννομης προστασίας;

- 4) Έχει σημασία για την απάντηση στα ως άνω ερωτήματα το κατά πόσον μπορεί να παρασχεθεί η δυνατότητα (στη δημόσια αρχή) στο κράτος μέλος (ή στα κράτη μέλη) που έχει (ή έχουν) προβάλει αντιρρήσεις για τη χορήγηση θεώρησης να παρασταθεί ως δεύτερος αντίδικος στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής κατά της τελικής αποφάσεως επί της αίτησης θεώρησης και, υπό την ιδιότητα αυτή, να έχει την ευκαιρία να εκθέσει τον λόγο ή τους λόγους στους οποίους βασίζονται οι αντιρρήσεις του;»
- 31 Λόγω της υγειονομικής κρίσης εξαιτίας της εξάπλωσης του κορονοϊού, το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου, με απόφαση της 28ης Απριλίου 2020, ματαίωσε την αρχικώς προγραμματισμένη επ' ακροατηρίου συζήτηση επί των υπό κρίση υποθέσεων και ζήτησε να δοθεί γραπτή απάντηση, αντί της προφορικής, στις ερωτήσεις που απέστειλε στους διαδίκους και στους ενδιαφερομένους, κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι είχαν υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις. Ο R.N.N.S., η Κ.Α., η Ολλανδική, η Γερμανική και η Πολωνική Κυβέρνηση καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλαν στο Δικαστήριο τις απαντήσεις τους προς τις ερωτήσεις αυτές.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 32 Με τα ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το άρθρο 32, παράγραφοι 2 και 3, του κώδικα θεωρήσεων, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, έχει την έννοια, αφενός, ότι επιβάλλει στο κράτος μέλος που λαμβάνει, βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κώδικα θεωρήσεων, τελική απορριπτική απόφαση επί αίτησης θεώρησης, λόγω αντίρρησης, διατυπωθείσας από άλλο κράτος μέλος, ως προς τη χορήγηση της θεώρησης, την υποχρέωση να αναγράφει στην απόφασή του ποιο κράτος μέλος διατύπωσε την αντίρρηση, σε ποιον συγκεκριμένο λόγο απόρριψης βασίζεται η αντίρρηση αυτή και ποια είναι τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας κατά της εν λόγω αντίρρησης, καθώς και, αφετέρου, ότι, όταν ασκείται, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων, προσφυγή κατά της ίδιας αυτής αποφάσεως, τα δικαστήρια του κράτους μέλους που έχει λάβει την απόφαση πρέπει να μπορούν να εξετάσουν την επί της ουσίας νομιμότητα της αντίρρησης την οποία έχει διατυπώσει άλλο κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση της θεώρησης.
- 33 Διαπιστώνεται εκ προοιμίου ότι το άρθρο 41 του Χάρτη, στο οποίο παραπέμπει το αιτούν δικαστήριο, ουδεμία επιρροή ασκεί, καθόσον δεν μπορεί να δια φωτίσει το δικαστήριο αυτό στο πλαίσιο των κύριων δικών. Πράγματι, από το γράμμα του ως άνω άρθρου προκύπτει σαφώς ότι η συγκεκριμένη διάταξη δεν απευθύνεται στα κράτη μέλη, αλλά αποκλειστικώς στα θεσμικά όργανα και στα λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 26ης Μαρτίου 2020, Hungeod κ.λπ., C-496/18 και C-497/18, EU:C:2020:240, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 34 Εντούτοις, στον βαθμό που το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, μεταξύ άλλων, ως προς το περιεχόμενο της αιτιολογίας την οποία πρέπει να περιέχει μια τελική απόφαση που απορρίπτει, βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κώδικα θεωρήσεων, αίτηση για τη χορήγηση θεώρησης, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 41 του Χάρτη αποτυπώνει μια γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία ισχύει ως προς τα κράτη μέλη όταν εφαρμόζουν το δικαίο αυτό και προβλέπει ότι το δικαίωμα χρηστής διοίκησης συνεπάγεται την υποχρέωση της Διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, P.I., C-230/18, EU:C:2019:383, σκέψη 57 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 35 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα, πρέπει να επισημανθεί ότι το σύστημα που θεσπίζει ο κώδικας θεωρήσεων προϋποθέτει εναρμόνιση των όρων χορήγησης των ομοιόμορφων θεωρήσεων, η οποία αποκλείει την ύπαρξη αποκλίσεων μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον καθορισμό των λόγων απόρριψης των αιτήσεων χορήγησης τέτοιων θεωρήσεων, όπερ σημαίνει ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δεν μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση ομοιόμορφης θεώρησης βασιζόμενες σε λόγο διαφορετικό από εκείνους που προβλέπει ο κώδικας αυτός (πρβλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, σκέψεις 45 και 47).
- 36 Βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νί, του κώδικα θεωρήσεων, η αίτηση θεώρησης απορρίπτεται αν ο αιτών θεωρείται ότι συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 21, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ή για τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών μελών, ιδίως δε αν είναι, για τους ίδιους λόγους, καταχωρισμένος στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών με σκοπό την απαγόρευση εισόδου. Από το γράμμα της διάταξης αυτής, στην οποία γίνεται αναφορά σε απειλή για ένα εκ των κρατών μελών, συνάγεται ότι η ύπαρξη τέτοιας απειλής συνιστά λόγο απόρριψης της αίτησης θεώρησης, ανεξαρτήτως του αν αφορά το κράτος μέλος του αρμόδιου προξενείου ή άλλο κράτος μέλος.
- 37 Το αρμόδιο προξενείο οφείλει, όταν ελέγχει αν ο αιτών πληροί τους όρους εισόδου, να επαληθεύει, μεταξύ άλλων, βάσει του άρθρου 21, παράγραφος 3, στοιχείο δ', του κώδικα θεωρήσεων, ότι ο αιτών δεν θεωρείται ότι συνιστά τέτοια απειλή και, ειδικότερα, ότι δεν είναι, για τους ίδιους λόγους, καταχωρισμένος στις εθνικές βάσεις δεδομένων των κρατών μελών με σκοπό την απαγόρευση εισόδου. Προς τούτο, ενδέχεται, επιπλέον, να χρειαστεί οι κεντρικές αρχές του κράτους μέλους που εξετάζει την αίτηση θεώρησης να ζητήσουν διαβούλευση με τις κεντρικές αρχές άλλων κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας προηγούμενης διαβούλευσης την οποία περιγράφει το άρθρο 22, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κώδικα, προκειμένου αυτές να είναι σε θέση να διατυπώσουν, για τους ίδιους λόγους, τυχόν αντιρρήσεις ως προς τη χορήγηση της θεώρησης.
- 38 Κατά το άρθρο 32, παράγραφος 2, του κώδικα θεωρήσεων, η απόφαση περί απορρίψεως της αίτησης θεώρησης και οι λόγοι στους οποίους αυτή βασίζεται κοινοποιούνται στον αιτούντα μέσω του τυποποιημένου εντύπου. Όπως εκτίθεται στη σκέψη 9 της παρούσας αποφάσεως, το τυποποιημένο έντυπο περιλαμβάνει έντεκα τετραγωνίδια, καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε έναν ή περισσότερους εκ των προβλεπόμενων από τον ως άνω κώδικα λόγων απόρριψης, ακύρωσης ή ανάκλησης της θεώρησης, και οι αρμόδιες εθνικές αρχές σημειώνουν τα τετραγωνίδια αυτά προκειμένου να γνωστοποιήσουν στον αιτούντα τον λόγο στον οποίο βασίζεται η απορριπτική απόφαση που λαμβάνεται εις βάρος του.
- 39 Πιο συγκεκριμένα, στο έκτο τετραγωνίδιο του τυποποιημένου εντύπου διαλαμβάνεται ότι «ένα ή περισσότερα κράτη μέλη [...] θεωρούν» ότι ο αιτών αποτελεί απειλή, για έναν από τους λόγους απόρριψης στους οποίους αναφέρεται το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νί, του κώδικα θεωρήσεων. Μολονότι η διατύπωση της αιτιολόγησης που παρατίθεται δίπλα στο τετραγωνίδιο αυτό δεν προβλέπει τη δυνατότητα της αρμόδιας εθνικής αρχής να προσδιορίσει ποιο κράτος μέλος διατύπωσε αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης ή να αιτιολογήσει περαιτέρω την απόφασή της, διευκρινίζοντας ιδίως ποιος συγκεκριμένος λόγος, μεταξύ όλων εκείνων που μνημονεύονται αδιακρίτως στη σχετική διάταξη, δικαιολογεί την απόφαση αυτή, εντούτοις η ίδια αυτή αρχή μπορεί να παράσχει τέτοιες διευκρινίσεις συμπληρώνοντας το κενό πεδίο υπό τον τίτλο «Παρατηρήσεις» στο τυποποιημένο έντυπο.
- 40 Το δε άρθρο 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων ορίζει ότι οι αιτούντες εις βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση περί απορρίψεως της αιτήσεώς τους για χορήγηση θεώρησης μπορούν να προσβάλουν την απόφαση αυτή με προσφυγή η οποία πρέπει να ασκηθεί κατά του κράτους μέλους που έχει λάβει την τελική απόφαση επί της αίτησης θεώρησης και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

- 41 Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η ερμηνεία των διατάξεων του κώδικα θεωρήσεων, περιλαμβανομένου του δικαιώματος προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 32, παράγραφος 3, του κώδικα αυτού, πρέπει, όπως συνάγεται από την αιτιολογική σκέψη 29 του εν λόγω κώδικα, να συνάδει προς τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη, ο οποίος τυγχάνει εφαρμογής όταν κράτος μέλος εκδίδει, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 1, του ίδιου κώδικα, απορριπτική απόφαση επί αίτησης για τη χορήγηση θεώρησης (πρβλ. αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, σκέψεις 32 και 37, και της 29ης Ιουλίου 2019, Vethanayagam κ.λπ., C-680/17, EU:C:2019:627, σκέψη 79).
- 42 Τα χαρακτηριστικά της προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη, όπου ορίζεται ότι κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού.
- 43 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου τον οποίο κατοχυρώνει το άρθρο 47 του Χάρτη επιβάλλει να είναι ο ενδιαφερόμενος σε θέση να γνωρίζει τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η διοικητική απόφαση που τον αφορά, είτε επειδή έχει διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε επειδή του έχουν γνωστοποιηθεί οι λόγοι αυτοί κατόπιν αίτησής του, χωρίς να θίγεται η εξουσία του αρμόδιου δικαστή να απαιτήσει από την οικεία αρχή να προβεί στη γνωστοποίησή τους, προκειμένου να παρασχεθεί στον ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι σκόπιμο να προσφύγει στον αρμόδιο δικαστή, καθώς και για να παρασχεθεί στον δικαστή η πλήρης δυνατότητα ασκήσεως του ελέγχου νομιμότητας της επίδικης εθνικής αποφάσεως (πρβλ. αποφάσεις της 15ης Οκτωβρίου 1987, Heylens κ.λπ., 222/86, EU:C:1987:442, σκέψη 15, και της 4ης Ιουνίου 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, σκέψη 53).
- 44 Εν προκειμένω, από τις δικογραφίες ενώπιον του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, κατόπιν των αντιρρήσεων που διατύπωσαν η Ουγγαρία και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ως προς τη χορήγηση θεώρησης στον R.N.N.S. και στην Κ.Α. αντιστοίχως, ο Υπουργός απέρριψε, βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κώδικα θεωρήσεων, τις αιτήσεις τους για τη χορήγηση θεώρησης. Ο Υπουργός αιτιολόγησε τις απορριπτικές αποφάσεις μέσω του τυποποιημένου εντύπου, σημειώνοντας το έκτο τετραγωνίδιο δίπλα στο οποίο παρατίθεται ο προκαθορισμένος λόγος ότι ένα ή περισσότερα κράτη μέλη θεωρούν ότι ο αιτών συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 21, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ή για τις διεθνείς σχέσεις ενός ή περισσότερων κρατών μελών.
- 45 Λαμβανομένης όμως υπόψη της νομολογίας η οποία προεκτέθηκε στις σκέψεις 34 και 43 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να τονιστεί ότι το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη συνεπάγεται ότι ο αιτών στον οποίο δεν χορηγήθηκε θεώρηση λόγω αντίρρησης διατυπωθείσας από κράτος μέλος για έναν από τους λόγους που μνημονεύονται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κώδικα θεωρήσεων πρέπει οπωσδήποτε να μπορεί να γνωρίζει τον συγκεκριμένο λόγο απόρριψης στον οποίο στηρίζεται η απόφαση περί μη χορηγήσεως της θεώρησης, καθώς και ποιο κράτος μέλος διατύπωσε την αντίρρηση ως προς τη χορήγηση του εγγράφου αυτού.
- 46 Επομένως, μολονότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως, ο λόγος που αντιστοιχεί στο έκτο τετραγωνίδιο του τυποποιημένου εντύπου είναι προκαθορισμένος, η αρμόδια εθνική αρχή οφείλει, σε περίπτωση εφαρμογής του λόγου απόρριψης στον οποίο αναφέρεται το άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κώδικα θεωρήσεων, να διευκρινίσει, στο κενό πεδίο του τυποποιημένου εντύπου υπό τον τίτλο «Παρατηρήσεις», ποιο κράτος μέλος ή ποια κράτη μέλη διατύπωσαν αντίρρηση ως προς τη χορήγηση της θεώρησης, καθώς και τον συγκεκριμένο λόγο απόρριψης στον οποίο βασίζεται η αντίρρηση, σε συνδυασμό, εν ανάγκη, με το ουσιώδες περιεχόμενο της αιτιολογήσεως της αντίρρησης αυτής.

- 47 Εξάλλου, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 87 των προτάσεών του, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1155 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009 για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (ΕΕ 2019, L 188, σ. 25), προβλέπει νέο τυποποιημένο έντυπο το οποίο οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν προκειμένου να αιτιολογούν τις απορριπτικές αποφάσεις τους επί αιτήσεων θεώρησης και στο οποίο οι διάφοροι λόγοι απόρριψης που μνημονεύονται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο νί, του κώδικα θεωρήσεων διακρίνονται πλέον μεταξύ τους.
- 48 Όσον αφορά το ζήτημα της έκτασης του δικαστικού ελέγχου στο πλαίσιο της προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων, υπενθυμίζεται ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη, έναντι απορριπτικής αποφάσεως επί αίτησης θεώρησης, επιβάλλει να μην περιορίζεται ο δικαστικός έλεγχος της αποφάσεως αυτής στην τυπική μόνον εξέταση των λόγων που προβλέπονται στο άρθρο 32, παράγραφος 1, του κώδικα θεωρήσεων. Ως εκ τούτου, ο έλεγχος αυτός πρέπει να αφορά και τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως, λαμβανομένων υπόψη όλων των στοιχείων της δικογραφίας, τόσο πραγματικών όσο και νομικών, επί των οποίων η αρμόδια αρχή στήριξε την απόφασή της.
- 49 Συναφώς, οι αρμόδιες εθνικές αρχές διαθέτουν, κατά την εξέταση των αιτήσεων θεώρησης, ευρύ περιθώριο εκτίμησης όσον αφορά τις προϋποθέσεις εφαρμογής των λόγων απόρριψης που προβλέπονται από τον κώδικα θεωρήσεων και την αξιολόγηση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών (πρβλ. αποφάσεις της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, σκέψη 60, και της 13ης Δεκεμβρίου 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, σκέψη 36). Συνεπώς, στο πλαίσιο του δικαστικού ελέγχου αυτού του περιθωρίου εκτίμησης, ο δικαστής περιορίζεται στο να εξετάσει αν η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε αρκούντως στέρεα πραγματική βάση και να βεβαιωθεί ότι δεν ενέχει πρόδηλο σφάλμα (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 4ης Απριλίου 2017, Fahimian, C-544/15, EU:C:2017:255, σκέψεις 45 και 46).
- 50 Εντούτοις, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, του ελέγχου εκ μέρους των δικαστηρίων του κράτους μέλους που έχει λάβει την τελική απορριπτική απόφαση επί της αίτησης θεώρησης, ο οποίος έχει ως αντικείμενο την εξέταση της νομιμότητας της αποφάσεως αυτής βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων και, αφετέρου, του ελέγχου της βασιμότητας της αντίρρησης που έχει διατυπωθεί, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης στο άρθρο 22 του ως άνω κώδικα διαδικασίας προηγούμενης διαβούλευσης, από άλλο κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση θεώρησης, ο οποίος εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων του άλλου αυτού κράτους μέλους ή των άλλων αυτών κρατών μελών.
- 51 Ειδικότερα, τα δικαστήρια του κράτους μέλους που έχει λάβει τελική απορριπτική απόφαση επί αίτησης θεώρησης λόγω αντίρρησης ως προς τη χορήγηση της θεώρησης η οποία διατυπώθηκε από ένα άλλο κράτος μέλος ή από περισσότερα άλλα κράτη μέλη πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ελέγξουν, αφενός, αν η περιγραφόμενη στο άρθρο 22 του κώδικα θεωρήσεων διαδικασία προηγούμενης διαβούλευσης των κεντρικών αρχών εφαρμόστηκε ορθώς, ιδίως δε να επαληθεύσουν αν ο αιτών ταυτοποιήθηκε ορθώς ως το πρόσωπο το οποίο αφορά η αντίρρηση, και, αφετέρου, αν τηρήθηκαν στη συγκεκριμένη περίπτωση οι διαδικαστικές εγγυήσεις, όπως η προεκτεθείσα στη σκέψη 46 της παρούσας αποφάσεως υποχρέωση αιτιολογήσεως.
- 52 Αντιθέτως, η επί της ουσίας νομιμότητα της αντίρρησης την οποία έχει διατυπώσει κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση θεώρησης δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί από τα εν λόγω δικαστήρια. Προκειμένου να παρασχεθεί στον αιτούντα τη θεώρηση η δυνατότητα να ασκήσει, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη, το δικαίωμά του προσφυγής για να προσβάλει τη νομιμότητα μιας τέτοιας αντίρρησης, οι αρμόδιες εθνικές αρχές του κράτους μέλους που έχει λάβει την τελική απορριπτική απόφαση επί της αίτησης θεώρησης οφείλουν να προσδιορίσουν την αρχή στην οποία ο αιτών τη θεώρηση μπορεί να απευθυνθεί για να πληροφορηθεί τα διαθέσιμα προς τούτο μέσα έννομης προστασίας στο άλλο αυτό κράτος μέλος.

- 53 Πρέπει να επισημανθεί ακόμη ότι, κατά τον νομοθέτη της Ένωσης, τα κράτη μέλη έχουν την ευθύνη να αποφασίσουν σχετικά με τη φύση και τις επιμέρους λεπτομέρειες των μέσων έννομης προστασίας που έχουν στη διάθεσή τους οι αιτούντες θεωρήσεις, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι τηρούν τις αρχές τις ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας (πρβλ. απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, σκέψεις 25 και 26).
- 54 Επομένως, εναπόκειται στο κράτος μέλος το οποίο λαμβάνει τελική απορριπτική απόφαση επί αίτησης θεώρησης να προβλέψει διαδικαστικούς κανόνες που να συμβάλλουν στη διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας των αιτούντων θεώρηση, όπως η αίτηση παροχής πληροφοριών προς τις αρχές των κρατών μελών που έχουν διατυπώσει αντίρρηση ως προς τη χορήγηση θεώρησης ή η δυνατότητα των τελευταίων να παρέμβουν στη διαδικασία της προσφυγής η οποία έχει κινηθεί δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων ή οποιοσδήποτε άλλος μηχανισμός διασφαλίζει ότι η προσφυγή αυτών των αιτούντων δεν επιτρέπεται να απορριφθεί οριστικώς χωρίς να τους έχει δοθεί προηγουμένως στην πράξη η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους.
- 55 Σημειωτέον δε ότι, εν πάση περιπτώσει, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να χορηγήσει θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος, δυνάμει του άρθρου 25 του κώδικα θεωρήσεων.
- 56 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 32, παράγραφοι 2 και 3, του κώδικα θεωρήσεων, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, έχει την έννοια, αφενός, ότι επιβάλλει στο κράτος μέλος που λαμβάνει, βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κώδικα θεωρήσεων, τελική απορριπτική απόφαση επί αίτησης θεώρησης, λόγω αντίρρησης διατυπωθείσας από άλλο κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση της θεώρησης, την υποχρέωση να αναγράφει στην απόφασή του ποιο κράτος μέλος διατύπωσε την αντίρρηση, σε ποιο συγκεκριμένο λόγο απόρριψης βασίζεται η αντίρρηση αυτή, σε συνδυασμό, εν ανάγκη, με το ουσιώδες περιεχόμενο της αιτιολογήσεως της εν λόγω αντίρρησης, καθώς και ποια είναι η αρχή στην οποία ο αιτών τη θεώρηση μπορεί να απευθυνθεί για να πληροφορηθεί τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας στο άλλο αυτό κράτος μέλος και, αφετέρου, ότι, όταν ασκείται, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 3, του κώδικα θεωρήσεων, προσφυγή κατά της ίδιας αυτής αποφάσεως, τα δικαστήρια του κράτους μέλους που έχει λάβει την απόφαση δεν μπορούν να εξετάσουν την επί της ουσίας νομιμότητα της αντίρρησης την οποία έχει διατυπώσει άλλο κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση της θεώρησης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

Το άρθρο 32, παράγραφοι 1 έως 3, του κανονισμού (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 610/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια, αφενός, ότι επιβάλλει στο κράτος μέλος που λαμβάνει, βάσει του άρθρου 32, παράγραφος 1, στοιχείο α', σημείο vi, του κανονισμού 810/2009, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 610/2013, τελική απορριπτική απόφαση επί αίτησης θεώρησης, λόγω αντίρρησης διατυπωθείσας από άλλο κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση της θεώρησης, την υποχρέωση να αναγράφει στην απόφασή του ποιο κράτος μέλος διατύπωσε την αντίρρηση, σε ποιο συγκεκριμένο λόγο

απόρριψης βασίζεται η αντίρρηση αυτή, σε συνδυασμό, εν ανάγκη, με το ουσιώδες περιεχόμενο της αιτιολογήσεως της εν λόγω αντίρρησης, καθώς και ποια είναι η αρχή στην οποία ο αιτών τη θεώρηση μπορεί να απευθυνθεί για να πληροφορηθεί τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας στο άλλο αυτό κράτος μέλος και, αφετέρου, ότι, όταν ασκείται, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 3, του κανονισμού 810/2009, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 610/2013, προσφυγή κατά της ίδιας αυτής αποφάσεως, τα δικαστήρια του κράτους μέλους που έχει λάβει την απόφαση δεν μπορούν να εξετάσουν την επί της ουσίας νομιμότητα της αντίρρησης την οποία έχει διατυπώσει άλλο κράτος μέλος ως προς τη χορήγηση της θεώρησης.

(υπογραφές)